

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 31 October.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Uithoofde van het invallende feest van *Aller Heiligen* zal dit dagblad Zaterdag worden uitgegeven.

ENGELAND.

LONDEN den 27den October.

De ongelegenheden, om niet te zeggen de rampen, die uit de verscheidenheid van eerdiensten voortspruiten, worden van dag tot dag gevoeliger. De moeilijkheden, welke de godsdienstige oneenigheid voor de nationale opvoeding aanbiedt schijnen bijna onoverkomelijk. Verlegenheden niet minder groot doen zich voor om aan onze soldaten en mariniers de geschikte godsdienstige onderrichtingen over de geloofsbelijdenissen van een elk te geven.

Gedurende langen tijd is ieder soldaat, zonder onderscheid van geloofsbelijdenis, verplicht geweest de diensten in de gevestigde kerk bij te wonen; doch hulde aan den Hertog van Jork, de vriend van den soldaat; deze hatelijke last heeft opgehouden op de gewetens te drukken en de soldaat zoo wel als de Catholijke Matroos heeft zijne kapel kunnen bijwonen, zonder de martiale hoven meer te duchten te hebben.

Hoezeer vrij om naar de plaatsen te gaan, alwaar hunne godsdienst wordt uitgeoefend, verschaft het gouvernement echter noch aan het leger te water noch aan het leger te land, de middelen om deszelfs godsdienst uit te oefenen; het is echter waarschijnlijk dat meer dan een derde der manschappen, die de koninklijke vloot bewapenen en het leger van Groot-Brittanje uitmaken, Catholijken zijn. Men mag hopen dat de admiraliteit dit zal onderzoeken en onverwijld daarin voorzien.

— Het *Magasin Catholique* in deszelfs artikel over Ierland, meldt dat zeven nieuwe kapellen op onderscheidene punten worden opgericht. Men merkt op dat de gronden, waarop dezelve zullen gebouwd worden, door edellieden of rijke eigenaars ten geschenke gegeven zijn, die boven en behalve dat de eerste geweest zijn om voor derzelve oprigting eene geldelijke bijdragen te doen. Wij vernemen insgelijks de inwijding van vele kerken en het oprigten van een prachtig klooster te Naas.

Te Hereford is een nieuwe Catholijke kerk aan den H. *Franciscus Xaverius* toegewijd. Deze plegtigheid is met allen mogelijken luister en pracht gevierd.

FRANKRIJK.

P A R I J S, den 26sten October.

Het bedrag der inschrijvingen door de onderscheidene Koningsgezinde dagbladen voor de gevlugte spanjaarden, belooft 63,194 franken, 50 Centimen.

— Men leest in den *Echo* van den 19den October.

Maroto is met het groot kruis der orde van *Isabella de Catholijke* gedecoreerd geworden; dezelve gunst is aan den Intendant Generaal *Den José de la Fuente* verleend geworden. De markies de *Malpica* heeft het groot kruis van *Karel III* ontvangen.

Een ander dagblad van Madrid meldt onder dezelfde dagteekening, dat de bevolking in den omtrek van vier en vijftien van de hoofdstad in verslagenheid is. Eene bende, afhangende van het Carlistische garnizoen van Canete en Beleta, doorloopt en verwoest de omtrekken van Alcalá en Henares. Dezelve is zamengesteld uit 300 paarden en eenige soldaten.

— Berigten uit Constantinopel van den 7den October melden het volgende:

» De Porte begint zich ernstig te verontrusten over de traagheid, waarmede de onderhandelingen gevoerd worden.

» Onzekerheid voor de toekomst, wanorde in het leger, in de finantien, in het bestuur, ontevredenheid onder de bevolkingen, ondergang van den koophandel, ziedaar de onvermijdelijke gevolgen van eenen dergelijken staat van zaken.

» Het ottomannische ministerie het gevaar van dergelijke verdragingen gevoelende, heeft eene allerdringendste Nota aan de vijf Mogendheden gerigt, waarin zij, altijd verklarende van niets zonder hunne medewerking te zullen beslissen, eene spoedige oplossing verzoekt.

Ongetwijfeld zal men een ontwijkend antwoord geven, de Conferentien zullen te Londen geopend worden en wie weet hoe lang men nog naar zulk eene verlangde afdoening zal moeten wachten? Ondertusschen heeft de admiraal *Lalande* verklaard, dat de vloeten niet langer dan veertien dagen in de Bescha baai konden verblijven; derzelve verwijdering zal aan Rusland schoone kans geven.

» De tijding der terugroeping van den admiraal *Roussin* heeft hier eenen grooten indruk gemaakt. De invloed van *Reschid Pacha* vermeerderd van dag tot dag, terwijl die van *Hafiz-Pacha* bedreigt om den groot Visir weldra te niet te zullen doen, welke natuurlijke en zedelijke krachten z'gbaar verminderen.

» *Hafiz-pacha* zal niet meer, gelijk men gemeld had, aan het hoofd van het leger geplaatst worden; hij is tot gouverneur van Erzeroum benoemd. De aandacht der Porte is altijd op het overschot van deszelfs leger gevestigd; deze heeft 23,000 man te Malatia bij een. Op dit punt vereenigt zij al hare krachten, waarover zij beschikken kan, om dezelve vervolgens op Bilidjik en Diarbekir te rigten, ten einde eene achtbare verdedigende houding te hervatten. Deze daad moet de aandacht van Europa opwekken.

— Correspondentien uit Constantinopel van den 2den houden in, dat *Hafiz-pacha*, turksche generalissimus, door eenen krijgsraad is vrijgesproken.

Te Nancij verschijnt een dagblad getiteld *l'Ami des Sourds-Muets*, gedirigeerd door den Heer *Piroux*, directeur van het instituut voor doofstommen dier stad. Dit dagblad, hetwelk in eenen godsdienstigen zin geschreven wordt en zeer goede artikelen bevat, verschijnt tegen het einde van elke maand van het schooljaar, hetwelk tien nummers jaarlijks oplevert. Het nummer van Augustus eindigt het eerste jaar. De Heer *Piroux* heeft veel ijver voor het onderwijs der doofstommen aan den dag gelegd, even als voor de volmaking der leerwijzen betrekkelijk dit onderwijs; ook wordt zijne school door de autoriteiten van Nancij begunstigd. In de maand Augustus hebben acht zijner leerlingen, waaronder 3 jongens en 5 meisjes, na behoorlijk godsdienstig onderwijs door den Kapellaan der parochie ontvangen te hebben, hunne eerste H. Communie gedaan.

In dat zelfde nummer wordt eene statistieke opgave van het getal der doofstommen in de onderscheidene landen gedaan.

De schrijver berekent dat er 22,000 in Frankrijk zijn; 12,000 in het Koninkrijk Brittanje, 2,000 in België en Holland; meer dan 12,000 in Italië; 4,000 in Zwitserland; 7,000 in Spanje; 2,000 in Portugal, meer dan 8,000 in Pruisen; het dubbel in Oostenrijk; 9 a 10,000 in het overige gedeelte van Duitschland; 3,600 in Zweden en Dene-marken; bijna 28,000 in Rusland; in het geheel voor Europa 130,000 in de Vereenigde Staten 6,000, eindelijk over de geheele wereld 546,000.

Het getal scholen is zeer beperkt. De schrijver berekent hetzelfde in Europa op 131, waarvan 34 in Frankrijk, 19 in Pruisen, 14 in Groot-Brittanje en Ierland, 9 in Italië, 6 in de Oostenrijksche Staten, even zoo veel in Zwitserland en 8 in Beijeren. Vele Staten hebben er slechts eene. De Vereenigde Staten tellen er 7; een is er te Bengale. Al de scholen van Europa bevatten 3313 leerlingen en die van Amerika 411.

Eene andere statistieke opgave is die der instellingen van doofstommen in Frankrijk. Aldaar bestaan er 34. De oudste is die, gesticht door den *Abbé de l'Épée*, te Parijs in 1760, de tweede dagteekent uit Angers in 1780, welke door Mejufvrouw *Blouin*, leerlinge van den *Abbé de l'Épée*, werd bestuurd en zich in 1818 eene Congregatie van godvruchtige dochters heeft weten toe te voegen. De derde is die van Bordeaux, opgericht in 1786, onder het bestuur van den *Abbé Sicard*. Al de overige zijn van deze eeuw en worden door geestelijken, ondersteund door zusters van liefdadigheid bestuurd, zoo als in meer andere voorname steden, te Lijon, Caen, Toulouze, Besancon, Orléans, Vernoux, Chaumont; Nancij enz.

Uit deze opgave ziet men dat de godsdienst veel deel genomen heeft aan de oprigting van scholen voor doofstommen. Deze heeft ijverige Priesters en godvruchtige vrouwen opgeleverd, die zich aan dit godsdienstig werk hebben toegewijd en goede geloovigen om door hunne aalmoesen daartoe bij te dragen.

BELGIE.

BRUSSEL den 27den October.

De heeren *Ragaj-David* betaalmeester van Z. M. den Koning der Nederlanden en *Charles Morel* Commissarissen benoemd ten einde tot de werkzaamheden voor het opheffen van het Sequester, waarmede de goederen van de familie Oranje Nassau beslagen zijn, over te gaan en te regelen al hetgeen in België de bijzondere belangen dier familie aanbetreft, zijn gisteren door den baron *Falck* aan den Minister van buitenlandsche zaken voorgesteld, aan welken zij de volmagten, betrekkelijk hunne zending, hebben medegedeeld. De Minister heeft hun ten vriendelijkste ontvangen en beloofd alles te zullen doen, wat van hem afhangt om de onderhandelingen waarmede zij belast zijn, te verhaasten.

— De baron *Falck* heeft gisteren en heden de gelukwenschingen van vele leden van het korps diplomatiek ontvangen.

— De graaf *von Diederichstein* buitengewoon gezant en minister plenipotentiaris van Oostenrijk bij ons Hof, is gisteren alhier aangekomen en aan het Hotel de France afgestapt.

— De Koning heeft den 22sten October te Wiesbaden een bezoek van den Prins *von Metternich* gehad, die zich van daar naar Frankfort heeft begeven. Hij kwam van zijn kasteel van Johannisberg, hetwelk hij bepaaldelijk verlaten heeft, om naar Weenen terug te keeren.

— De staatsraad, de heer *Coppens van Hasselt*, president der gemengde Commissie voor de scheepvaart en het Loodswezen was gisteren te Brussel en heeft eene lange Conferentie met den Baron *Falck*, den minister van buitenlandsche zaken gehad. Hij is heden morgen wederom naar Antwerpen terug gekeerd.

— In Frankrijk en elders heeft men een middel gevonden om alle giften voor de kerken tegen te houden met te besluiten, dat de kerken tot den Staat behoorden; dit was het middel om den ijver der Godvruchtige zielen uit te dooven. In België heeft men dit stelsel niet nagevolgd, hetwelk zich van alles wil meester maken; aldaar gaan de geloovigen steeds voort met edelmoedige giften aan de kerken te doen. De Heer *G. A. J. de Bruggs*, grondeigenaar te Branchou, Provincie Namen, heeft eene donatie onder levenden aan de kerk van Gerpines in Henegouwen gemaakt eener rente van 1600 Franken ten kapitaal van 40,000 fr., waarvan de jaarlijksche interessen zullen verdeeld worden als volgt: 600 fr. voor de versieringen en de dienst der kerk; 400 fr. voor den Desservant met last om jaarlijks vier jaargetijden te doen; 100 fr. aan den Kapellaan met last om jaarlijks vier stille diensten te lezen; 300 fr. voor het oprigten eener meisjesschool, die door de zusters der Voorzienigheid van Champion moet bediend worden en 200 fr. voor de behoeftige zieken der parochie.

Bij besluit van Koning *Leopold* van den 16den October wordt de fabriekraad van *Gerpines* gemagtigd de donatie aan te nemen.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 30sten October.

In het Dagblad van 's Gravenhage leest men het volgende: »Sedert eenige dagen bevinden zich op de tentoonstelling eenige geschilderde glazen, vervaardigd door Jonkh. *J. J. van Rijckevorsel*, wonende in deze residentie. Deze glazen zijn zoo geheel in den trant onzer oude meesters, en munten zoozeer uit door helderheid en levendigheid van kleuren, dat zij, naar het oordeel van deskundigen, verre overtreffen de overige ten toon gestelde kunstwerken van die soort, uit Duitschland herwaarts gezonden. Bovendien bezitten zij de verdienste, hetgeen de hoofdzaak in het glasmalderen is, dat de kleuren echt standhoudende zijn. Wij hebben gemeend, hierop de aandacht onzer stad- en landgenooten te moeten vestigen, omdat, gelijk men weet, de kunst van op glas te schilderen, welke eertijds hier en elders zoozeer bloeide, lang gekwijnend heeft, zoo zij niet genoegzaam was verloren gegaan, en dat zij slechts sinds weinige jaren krachtig is begonnen te herleven. Ons vaderland intusschen bezat tot dusverre slechts weinige beoefenaren derzelve, waaronder de Heer *Peters*, te Nijmegen, de voornaamste was, zoodat wij den Heer *van Rijckevorsel* kunnen gelukwenschen, niet alleen voldoende proeven van die kunst, maar uitstekende bewijzen van zijne vorderingen geleverd te hebben.

De Aartsbisschop van Posen.

Over het vertrekken van den Hoogwaarden Heer *Martinus von Dunin*, aartsbisschop van Posen uit Berlijn naar Zijne residentie, hebben de duitsche dagbladen, en niet zonder reden, eenen grooten ophef gemaakt; de meeste hebben zulks als zeer misdadig beschouwd en die beoordeelingen zijn gretig in onze hollandsche dagbladen overgenomen, dan hier komt alweder de stelregel te pas, *Audi et alteram partem*, hoort en wederhoort.

Zijn Hoogwaarde is door het Opperlands gerecht te Posen, zonder dat hij dat gerechtshof bevoegd en gerechtigd heeft beschouwd, om over

hem te oordeelen in eene zaak die zuiver godsdienstig is, en zich mitsdien ook niet heeft kunnen noch mogen verdedigen, op den 23 Februarij 1839 tot zes maanden vestingstraf, en vervallen verklaring van zijne bediening veroordeeld.

De goede Koning van Pruisen, heeft hem, volgens de berigten de zes maanden vestingstraf op den 20sten Mei geheel kwijtesgescholden, niet op zijn verzoek om gratie van den 23sten April jl. zoo als wordt opgegeven en hetwelk een grove leugen is, maar ongetwijfeld uit overtuiging van het onregtvaardige van dat vonnis of om op eene andere wijze zijn doel te bereiken, namelijk verdeeldheid onder de Roomsche Katholijken te bewerken.

Zoodra aan den aartsbisschop dit Vonnis is bekend geworden, heeft hij daarlegen geprotesteerd en diensvolgens, zoo als hiervoor is gezegd, geene gratie verzocht.

Meermalen heeft hij en ook zijne onderhoorige geestelijkheid zich tot den Koning gewend, met verzoek, dat hij naar zijn aartsbisdom mogte terug keeren; maar daarop is telkens een weigerend of ontwijkend antwoord gegeven, tot dat bij koninklijk kabinets schrijven verordend is, dat zijn Hoogeerwaarde te Berlijn zal moeten verblijven.

Door deze verordening zoude alzoo de straf van den aartsbisschop zijn bezwaard, en in zeker opzigt de voorgegeven hem verleende gratie vernietigd.

Immers bij het vonnis van den 23sten Februarij was hij tot zes maanden Vesting straf veroordeeld en tot geene Verbanning.

Nadat de zes maanden zouden verlopen zijn, had hij de bevoegdheid zich naar Posen of elders te begeven. Het uitoefenen zijner bediening, waarvan hij tevens ontzet was, kon bij een pruisisch gouvernement tot eene tweede vervolging aanleiding geven, maar tot zoo lang zulks geen plaats had, bleef hij buiten het bereik der wet of willekeur en waar over hij bij anticipatie door eene verbanning niet konde gestraft worden.

Ofschoon hij het vonnis van den 23sten Februarij niet erkend heeft, daarvoor geene gratie heeft verzocht, noch de bepaling aangenomen, dat die vestingstraf in eene stads straf te Berlijn door den Koning is veranderd, heeft hij evenwel zich daar aan stilzwijgend en lijdelijk onderworpen, maar nu de zes maanden verlopen waren, wat moest hij nu doen, als met zijne verpligting raadplegende naar zijn Diocees te vertrekken, alwaar alle kerkelijke aangelegenheden stagnerende waren. Hij mogt zich van zijn Diocees niet verwijderd houden, maar alleen voor geweld bukken.

Hij heeft hier niet met zijn eigen belang geraadpleegd, maar met de op hem rustende pligten, en heeft het gedrag der Apostelen nagevolgd, die tijdens de hun opgedragene verkondigingen van het Evangelie meermalen gevangen zijn gezet, maar zoodra zij uit de kerkers waren ontslagen den last van den Zaligmaker op nieuw hebben opgevolgd.

Door te Berlijn te verblijven, kon de achtingswaardige *Martinus* voor zich zelve een rustig leven leiden, maar dit verlangde hij niet: zijn pligt te volbrengen was zijn eenig doel. — Hij wilde daarvan voor de geheele wereld een bewijs geven; Hij wilde alle vermoedens doen ophouden, dat hij quasi met zachtheid en toegevendheid behandeld werd. Door list uit zijn bisdom verwijderd, bleef Hem de mogelijkheid open daaraan een einde te maken; Hij heeft dit niet bij overhaasting gedaan, maar daarmede een half jaar vertoefd in afwachting of de Koning niet van anderen rade zoude worden.

Door geen regterlijk vonnis naar Berlijn verbannen, kon hij die stad verlaten. Hij is daarmede niet clandestienlijk gevlugt, zoo als men wil voorgeven, maar over den gewonen weg naar zijn bisdom terug gekeerd, alwaar hij door zijne betrekkingen geroepen werd en alwaar hij zich niet schuil heeft gehouden, maar in het openbaar zijne functien uitgeoefend.

Wij zullen hier niet uitweiden over de vofde taal en de redeneringen, die in de anti-Catholijke dagbladen over het gedrag van den Aartsbisschop worden uitgekraamd en zoo gretig, bijzonder door het *Amsterdamsch Handelsblad* worden overgenomen. In het tijdschrift de *Catholijke Nederlandsche Stemmen* van den 26sten October jl. is dit zeer omstandig en grondig behandeld en het valsehe van al die berigten aangetoond, en wij durven gerust vragen of ieder onbevooroordeelde het gedrag van den Aartsbisschop *von Dunin* niet zal moeten billijken?

Wij gelooven gaarne dat geen Evangelisch Bisschop of onroomsche kerkvoogd dit zijn gedrag zouden navolgen; ook hebben zij daarvoor geene voorbeelden in hunne voorzaten, zoo als de waardige *von Dunin*; maar aan de heimelijke vervolgingen, waaraan hij onderworpen was, moest een einde worden gemaakt, en Hij heeft dit met opoffering van zich zelve gedaan.

Of nu de straf bij een vonnis uitgesproken, welke bij een Koninklijk voorregt is vernietigd, zoo als meermalen is voorgegeven, betrekkelijk de zes maanden vestingstraf, weder kan verlevendigd

worden, daarvan zal Pruisen een voorbeeld geven. — En zoo dit geen plaats kan hebben, zal men uit het gedrag van het Pruisisch Gouvernement leeren kennen, of iemand die door list naar eene andere stad is overgekomen en uit dezelve wederkeert, tot eene vesting opsluiting, zonder vonnis kan worden veroordeeld.

Geeft aan den Keizer wat den Keizer toekomt en aan God wat God toekomt, leerde de Zaligmaker en door zijn gedrag verklaarde hij deze leering, dat de Keizer geene bevoegdheid had zich met de Godsdienst te bemoeijen.

En wat heeft Mgr. von Dunin gedaan? Hij predikte de gehoorzaamheid aan den Koning en beval tevens aan zijne onderhoorigen, de wetten van hunne godsdienst op te volgen en bragt zijne bezwaren bij het gouvernement tegen de daarmede strijdige verordeningen in. Hij heeft geene daden uitgeoefend, die bij de wetten verboden zijn en wordt vervolgd en veroordeeld, omdat hij geene daden heeft willen doen of daar in werkzaam zijn, die tegen zijn geweten strijdig en bij de wetten zijner kerk verboden waren. — De gemengde huwelijken heeft hij volgens 's Lands wetten als wettig beschouwd, maar als strijdig tegen die van zijne godsdienst. — Bij 's Lands wetten zijn geene vastedagen erkend, noch verplichtingen tot het bijwonen van de godsdienstige oefeningen, en zoude hij kunnen vervolgd en veroordeeld worden omdat hij deze als verplichtend voor zijne onderhoorigen voorstelt?

Indien ten tijde van den zaligmaker de Landvoogd *Pontius Pilatus* het politiek van het Hof van Pruisen gekend hadde, dan zoude hij zijn gemoed meer hebben kunnen bevredigen en zonder zich aan eenen Godsmoord schuldig te maken, de Joden ook hebben kunnen genoeg geven, door den Zaligmaker gevangen te houden en Hem alzoo te beletten zijne leer te verkondigen en de zending van zijnen Vader te volbrengen.

De Zaligmaker en zijne Apostelen hebben alleen voor geweld moeten zwichten en de Aartsbisschop van Posen heeft zich als een hunner waardige opvolgers gedragen. Hij heeft zijnen pligt volbragt ten de nakomelingschap zal zijn gedrag beoordeelen.

UITSTEL VAN DE WIJZIGING DER GRONDWET.

Zoodanig uitstel wordt verlangd bij een artikel, voorkomende in het *Handelsblad* van 16 October jl. met welk artikel dat blad zegt, zich niet te kunnen vereenigen, doch waaraan hetzelfde de plaatsing niet heeft kunnen weigeren. (?)

Bij de *mogetijheid*, (wij denken evenwel voor het oogenblik nog te gunstig over onze Ministers, om de *wezenlijkheid* er van te onderstellen,) dat deze Schrijver een voorvechter van de opinien van het Ministerie zou *kunnen* zijn, en dat het zwijgen van de zijde der Natie en der drukpers den schijn zou kunnen daarstellen, als waren beide, bij zulk een heilloos voorstel, onverschillig gebleven, meenen ook wij althans een woord er van te moeten zeggen.

De reden, zegt de schrijver waarom hij de wijziging der grondwet voor het oogenblik ondoelmatig acht, is; dat er geene gevestigde opinie bestaat, zelfs omtrent één enkel punt, hetwelk men voor verandering of verbetering vatbaar rekent; dat er geene twee eenstemmige gevoelens zijn zullen, omtrent verreweg het grootste deel van de onderwerpen, welke in discussie zouden komen.

Het verschil van meeningen, oordeelt dus de schrijver, moet de wijziging der grondwet vooreerst doen uitstellen.

Jammer dat dit *lumineuse idé* den schrijver niet is ingevallen tijdens het groote verschil van gevoelens bij de Natie, de Staten-Generaal en de drukpers bestond, nopens het al dan niet doelmatige van het toestaan van die eenige tientallen millioenen, door de Regering jaarlijks aangevraagd; tot het voortdurend kunnen blijven handhaven van het status quo. Hij had dan gewis de Regering geraden, om, wegens dat groot verschil van gevoelens, de zaak, die zij op het oog had, onbepaald aan den kapstok te hangen; en misschien ware de regering door zulke gewichtige redenen overgehaald, om dien raad op te volgen, en aan het status quo, eenige jaren vroeger, een einde te maken, — in welk geval de raadgever inderdaad eene burgerkroon, ware het zelfs van zuiver goud, zou verdiend hebben.

De regering zag echter niet zoo zwaar tegen dat verschil van meeningen op. Zij beproefde, om al die verschillende gevoelens, of althans het grootste deel derzelve, in één punt te doen zamen loopen, te weten: het toestaan der millioenen, en — zij slaagde toen er in.

Dit was GELD. Datgene, waarover men het bij de grondwet eens moet worden, zijn slechts denkbeelden, slechts beginselen. Zou de schrijver meenen dat dit zooveel moeilijker gaan zal?

Maar in ernst, kan er ooit grooter onzin uitgedacht worden, dan eene zaak, eene allereewigste zaak, welke op het dringendste afdoening vordert, onbepaald uit te stellen, omdat er nopens de zelve verschil van meeningen bestaat?

Indien dat beginsel werd toegepast; zelfs bij de kleinste kollegien, zou er dan wel bijna ééne zaak tot afdoening komen?

Is het daarom niet juist dat de stemmingen zijn ingevoerd, opdat de *meerderheid* beslisse?

En moeten wij ons niet schamen voor den buitenlander, die het leest, dat een onzer meest verspreide dagbladen met zulken onzin is opgevuld?

Is het overigens niet de aller dwaasste aanmatiging van den Schrijver, nu er nog slechts één lid der Staten-Generaal, en dit alleen vragenderwijs, de punten heeft voorgesteld, in welke wijzigingen zouden *kunnen* noodzakelijk zijn, te durven beweren, dat men het niet over één punt eens is, dat er geene twee overeenstemmende gevoelens omtrent het groote deel der onderwerpen zullen gevonden worden?

Weet ook de Schrijver, hoedanig onze Staatslieden, onze Staten-Generaal en al diegenen, welke op het werk der wijziging invloed kunnen hebben, ieder in zijn binnenste denkt over de aantekeningen van Professor *Thorbecke*? en zoo neen, is het dan geene verregaande kwasterij, aan het publiek te komen zeggen, dat geene twee gevoelens het daarover eens zijn?

En welke waarde is er te hechten aan een besluit, op zulke redeneringen en magtspreuken gebouwd?

Nog een staaltje van den redeneertrant van dezen Schrijver. Art. 4 der grondwet zegt. „Allen die zich op het grondgebied van het Rijk bevinden, *hetzij ingezetenen of vreemdelingen*, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goederen.”

Daar nu, volgens onze wetten, de politieke magt niet bevoegd is, om op eigen gezag een ingezetenen het land uit te jagen, oordeelde de Hoogleeraar *Thorbecke*, dat zij zulks evenmin een vreemdeling, zonder eene voorafgaande wet, vermogt te doen, en het aangehaalde Art. der grondwet de ingezetenen en vreemdelingen, *volkomen gelijk stellende*, laat hier omtrent dan ook wel geenen den minsten twijfel over.

Maar wat heeft onze *Phoenix* er nu op gevonden? Dat dit Art. zal beteekenen, dat de vreemdelingen bescherming zullen genieten, *zoo lang de Regering hun het verblijf hier te lande vergunt*.

Maar daar de grondwet beiden, ingezetenen en vreemdelingen, *die zich op het grondgebied van het Rijk bevinden*, volkomen op gelijke lijn plaatst, zonder daartoe eenige vergunning, *noch voor den een noch voor den anderen* te vorderen, zoo zal het bedoelde artikel dan ook moeten beteekenen, dat een ingezetenen aanspraak heeft op bescherming van persoon en goederen, — *zoo lang de Regering hem vergunt, ingezetenen te zijn* en op het grondgebied van het Rijk te wonen.

Zoo zal dan ook het rustig bezit onzer eigendommen, ons zijn verzekerd, zoolang de Regering ons vergunt, eigendommen te bezitten.

De drukpers zal vrij zijn, zoolang de Regering vergunt dat er drukpersen aanwezig zijn, enz. enz.

Zie, dat is eene redenering, waartegen niets valt te zeggen!

Mogt men er niet mede te vreden zijn, de schrijver heeft nog een ander argument.

» De grondwet verbiedt nergens aan de Regering, een vreemdeling het binnenkomen in het Rijk te beletten, en dit had, vervolgt de *Phoenix*, «indien ik mij niet bedrieg, behooren te geschieden, wilde men met grond beweren, dat het verwijderen eens vreemdelings uit het Rijk, niet aan het Gouvernement zou geoorloofd wezen.»

Zie, dat heet ik concluderen!

Bij de grondwet is nergens aan het Gouvernement verboden, dat het een ingezetenen zal kunnen laten vallen en naar verkiezing doen geeselen of door de spitsroeden loopen, *ergo* staan onze ruggen voor iets dergelijks bloot, zoodra het Gouvernement lust gevoelt, ons aan zulk eene proef te onderwerpen.

Bij de grondwet is nergens verboden, dat de regering onze eigendommen, wanneer zij zulks noodig vindt, in bezit mag nemen. *ergo* kan zij daarover naar goedvinden beschikken.

Dat klinkt als eene klok!

Wil de Schrijver zich op de burgerlijke wet beroepen, welke *de ingezetenen* tegen zulke handelingen beveeligt? Welnu, hij leze dan art. 9 der wet, houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het Koninkrijk, waar bepaald is: „Het burgerlijk regt van het Koninkrijk is hetzelfde *voor vreemdelingen* als *voor Nederlanders*, zoo lang de wet niet bepaaldelijk het tegendeel vaststelt.”

En waar is nu de wet, die het Gouvernement magligt, hetzij een vreemdeling, hetzij een ingezetenen uit het land te zetten, wanneer het dit noodig keurt? Immers nergens?

En omdat nu het gevoel van Professor *Thorbecke* geheel anders is, dan dat van dezen schrijver, daarom bestaat er algemeen verschil van gevoelens, omtrent de te wijzigen punten der grondwet, en daarom moet de wijziging van deze dan ook vooreerst maar worden uitgesteld.

Onze lezers gelieven van dit nieuwe staaltje van redenering der voorvechters van het bestaande nota te nemen.

Wij vreezen helaas! er nog meerdere van dien aard aan hunne aandacht te zullen moeten onderwerpen. X.

Dit bovenstaande vertoog hebben wij uit den Vlissingche Courant, van den 21sten October overgenomen en waaruit het bewijs kan worden opgemaakt, dat het Handelsblad niet als het orgaan der geheele Nederlandsche bevolking kan beschouwd worden. Ook in andere Provincien denke men anders over de gewichtigste zaken die bij de Staten Generaal behooren behandeld te worden dan de gedienslige Schrijvers van het Handelsblad.

DE REDACTIE.

ADVERTENTIEN.

* * De Ondergeteekende, op de Kruisstraat Letter G. N°. 21. gewezen Compagnon van het huis **VERNERT MIVION** en **VAN DER VEN**, verzekert bij deze aan het geëerd publiek door zijne uitgebreide relatien met de **CRISTAL** en **GLASBLAZERIJEN** en door Stoomgedrevene Cristal Slijperij te **Maas-tricht** gevestigd, eene zeer Prompte en Civiele bediening in alle soorten van **CRISTAL** en **GLASWERK**, **LAMPEN**, **BALLONS**, **TAFEL**, **DESSERT** en **DRINKSERVIESEN**, in allen Smaak of in Modellen aan diegenen, welke hem met hunne orders, hetzij in het groot of klein zouden willen vereeren; verder verzekert hij door eene nu geregelde Communicatie van vervoer op **Maas-tricht** eene spoedige bediening in alle bij te makene stukken voor alle Dessert- en Drinkserviesen enz.

VERNERT.

* * Te Huur tegen 6 November 1839, of later a f 100,00 's Jaars het **HEEREN HUIS** den **Hulst** met **STAL**, **KOETSHUIS** en grooten **TUIN**, beplint met vele **DRAGENDE VRUCHTBOOMEN**, gelegen te **St. Oedenrode (Noord-Brabant)** in een Wild en Vischrijkoord.

Adres met gefrankeerde brieven aan den Heer **C. VAN VESSEM** aldaar.

LEVENSCHEETS

VAN DEN

H. WILLIBRODUS,

APOSTEL DER NEDERLANDEN.

Vermeerderd met eenige gebeden, ter gelegenheid van het plechtige **JUBILEE**.

Kerkelijk goedgekeurd.

Bij gelegenheid van het elfde Eeuwfeest, hetwelk dit Jaar wordt gevierd, ter herinnering aan den dood des Grooten Apostels van **Nederland**, kan het den **R. C. Nederlanders** zeker niet dan aangenaam zijn, eene beknopte levensschets te hebben van den Beschermheilige van ons **Vaderland**, ten einde zich te kunnen doordringen van helgeen die Heilige voor de Bekeering van **Nederland** tot het Christendom heeft verrigt. Het plechtige **JUBILEE** door den H. Vader verleend, doet vele menschen eenige gebeden te hebben, tot handleiding, om aan de meening der H. Kerk te voldoen en het is ter voorziening in beider behoeften, dat de ondergeteekende het bovenvermelde werkje, 5 vellen druks beslaande, heeft uitgegeven en verkrijgbaar gesteld voor den prijs van slechts 30 Cents.

Dit werkje wordt niet algemeen in commissie verzonden, doch dezelve kunnen voor rekening ontboden worden.

Het afbeeldsel van bovengenoemde **H. WILLIBRODUS**, is insgelijks bij den ondergeteekende, op eene fraai Gelithographieerde Plaat à 15 Cents te bekomen.

's **Gravenhage**, **October 1839**.

A. P. VAN LANGENHUYSEN.

Gravenmarkt.

Te Amsterdam van Maandag den 28sten October.

Tarwe prijshoudend. 127 p. o. b. Pools. f385; 121: 123 p. n. Gron. f294. 300; 126, 130 p. Kub. f280, 305; 128, 129 p. n. Rijn f350; 930 p. with. Pools. f395; 130 p. j. Rost. f387; 123 p. j. Norder f315; 128, 129 p. o. Pommer f370, 383; 127 p. b. Kon. f355; 130 p. roode dito f352; 122 p. j. Oostvr. f314.

Rogge mede bij partij prijshoudend: 116, 120 p. Pruis. f160, 170; 119 p. Pruis. Pommer f172; 116 p. dito f160 aan de Zaan; 118 p. o. Munst. f182; 119 p. Coers. f180 bij partij.

Garst zonder handel.

Haver beter te plaatsen, 84, 85, 88 p. Dikke f117, 118, 122; 83 p. Fijne f119; 84 p. o. dito f118.

Boekweit als voren, 118 p. Amersf. en Nyk f212.

Koolzaad dadelijk zonder handel; op 9 vat in Oct. 56½ p. vl.

Lijnzaad in eeu doen; 103, 104, 110 p. Koningsb. f230, 101, 102 p. Lijbau f6½; 106, 107 p. Dantz. f240.

Raap-Olie was iets aangenaamer; per 61w. f33½; Vlieg f32 a ½; Nov. f31½ a 32; Dec. f32 a ¼; Mei f32½.

Lijn-Olie per 61w. f29; Vlieg. f28. Hennep-Olie per 61w. 34½, Vliegend f33½.

Raapkoeken f74 a 76 Lijnkoeken f9 a 11.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen waren den 29sten dezer de 5 pCt. 101.; de 4 pCt. 92½ de 3 pCt. 71½, de Ardoins te Antwerpen 26½, ¼.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 28 October 4½ Ure

Werk. Sch. 2½ pCt. 51 7/8, 1/4, 1/4, 7/8. Dito. 5 pCt., 98 1/4, 1/8. Kansbiljetten f24½, 24 1/8. Am. Synd. 4½ pCt. 92½, 1/4. Dito. pCt. II andelm. 168½ 167½, 1/4. Oostindie 5 pCt. 95½, 94½, 95½. Rijn Spoorwrg. 90½. Haarl. Dito. 98½. Ardoins 85 p. st. 25, 1/8. Oude Russen. 103½. Roebels 6 pCt. 67½ 1/8. Mexikanen. 27½, 28½. Columb. 20½.

Latere Berigten.

P A R I J S, den 28sten October.

Partikuliere Correspondentien uit Madrid van den 20sten October houden de volgende berigten in.

Het Ministerie is sedert gisteren in de grootste wanorde. Gisteren ochtend heeft de raad van Ministers zich nog met de vraagstuk der ontbinding bezig gehouden. Men wilde zich wapenen voor het oogenblik der beraadslaging over het adres en den mond sluiten ingeval men te hevig tegen het Ministerie zoude uitvaren. De heer **Alaix** heeft het ontwerp der ontbinding hevig bestreden. De zaak is in den avond aan de beslissing der Koningin in eenen raad van Ministers, in hare tegenwoordigheid gehouden, onderworpen geworden.

Deze raad heeft tot drie uren in den morgen geduurd.

Twee voorstellen zijn aan H. M. gedaan, te weten:

1o. Om de Kamer te ontbinden en al de ministers te behouden met uitzondering van hen dien de maatregel der ontbinding was beviel.

2o. Om het tegenwoordige ministerie weg te zenden en door een kabinet van dezelfde kleur te doen vervangen, onder de nadrukkelijke voorwaarde van de cortes te ontbinden. Al de ministers hebben lange redevoeringen gehouden. De Generaal **Alaix** hield een lofspraak over den Heer **Olozaga** en stelde hem in zekeren opzichte als kandidaat aan de Koningin voor; eindelijk na de constitutionele leerstellingen breedvoerig te hebben uitgelegd; na gesproken te hebben over **Pitt**, **Fox**, **Peel** enz. eindigde hij met te verklaren, dat hij bereid was af te treden, doch dat in een vertegenwoordigend gouvernement er geen ander middel was dan door en met een meerderheid te regeren.

Na afloop van dezen raad is de Koningin met den Heer **Perceval de Castro** verbleven. Men vermeent te weten dat H. M. hare voorzitter van den raad niet zal opofferen.

Heden is het groote revue over de nationale garde; deze geheele militie is onder de wapenen. Het is mogelijk dat men de Koningin tracht schrik aan te jagen. Het ontwerp is, zegt men, te doen uitroepen: **Leve Alaix, Weg met het ministerie!** overigens niet doet vreezen dat de openbare rust zal gestoord worden. Er zijn voorzorgen genomen.

Men gelooft dat de diplomatie en vooral de Heer **de Rumigny** zeer gunstig voor het behoud van den President van den raad is. Eene der grootste zwarigheden van dit oogenblik schijnt te zijn, dat de Koningin, welke geene heethoofden wil, niet denkt om de portefeuille den Generaal **Alaix** te ontnemen.

Indien men beter wist wat de Hertog der Overwinning denkt, zoude deze moeilijkheid gemakkelijker uit den weg te ruimen zijn.

Heden avond vergadert de raad op nieuw en waarschijnlijk zal de zaak beslist worden.

De beraadslaging over de **Fueros** is heden in een senaat voortgezet. De eerste spreker, de Minister van binnenlandsche zaken was bij het vertrek van den Coerier nog aan het woord. Men geloofde dat het ontwerp van wet betreffende de **Fueros** heden avond zou ten einde geloopt zijn.

P. S. Het gerucht loopt dat het ministerie, met uitzondering van den heer **Alaix** ontbonden is. De raad van Ministers heeft één uur 's morgens beraadslaagd; de tijding van het aftreden van het Ministerie verdient echter bevestiging.

B R U S S E L, den 29sten October.

De postale overeenkomst tusschen de diensten van België en de Nederlanden kan niet schadelijker voor Brussel zijn als zij is ten gevolge der slechte regeling der Convoijen over den IJzeren spoorweg.

Eene zaak alleen toont ten duidelijkste het gebrekkige der regeling in het verzenden der dépêches aan; de brieven verzonden worden dende uit Amsterdam en s'Hage des avonds ten zes ure, komen 'sanderendaags voor 9 uren te Antwerpen aan en te Brussel ten halven een uur; dat is 15 uren vóór Antwerpen en 18 en 19 uren voor Brussel. Deze stad heeft dit voorregt niet, want, wanneer de brieven ten halven ure 50 minuten niet op het postkantoor zijn, komen dezelve een den tweeden dag in Holland aan. Dit verschil wordt aan de halstartheid der administrateurs over den ijzeren spoorweg toegeschreven die in weerwil van zoo vele klagten het nadeel niet willen begraven. Het is te hopen dat de heer **Nothomb**, die zoo vele schoone beloften in onze zuidelijke provincien gedaan heeft, aan de belangen van de hoofdstad en de betrekkingen met België en Holland ook zal denken en eene verandering doen te weeg brengen.